

Bogdan Kulik, *Głosić rodzinie Ewangelię o życiu wiecznym*, Wydawnictwo „Bernardinum”, Pelplin 2021, ss. 184, ISBN 978-83-8127-611-5

O śmierci wiedzą wszyscy, nie jest to jednak temat poddawany refleksji zbyt często. Jedni czują się na to „zbyt młodzi”, inni nie mają czasu, zajęci intensywną pracą lub równie intensywnymi formami odpoczynku. Jeszcze inni traktują to zagadnienie jako szczególnie nieprzyjemne, budzące strach i na wszelki wypadek wolą o śmierci nie myśleć, by czasem – tymże myśleniem – nie wywołać jej zbyt szybko. Transcendentnego myślenia o przyszłym życiu w wieczności i przejściu do niego z doczesności – poprzez śmierć – nie powinno się zagłuszać i spychać w podświadomość. Pamięć o tym należy uznać za istotny element towarzyszący ludzkim działaniom, a nawet je formujący.

Głoszone przez Jezusa Chrystusa nauczanie, poparte świadectwem zmartwychwstania, odsłania istotną część przyszłej rzeczywistości, która stanie się udziałem człowieka. Obietnica przygotowania miejsca w Domu Ojca (J 14,1-2) powinna ukierunkowywać ludzkie kroki do wskazanego celu. Niestety, przywiązanie do znanej i doświadczanej doczesności zatrzymuje refleksję nad sprawami dnia codziennego na tym, co „tu i teraz”, bez sięgania w przyszłość wiecznego życia, będącą domeną wiary. „Duch świata” nie ułatwia poznania darów Bożych (1 Kor 2,12). Człowiek koncentrujący się na sprawach zmysłowych, nie pojmuje „tego, co jest z Bożego Ducha” (1 Kor 2,14). Niełatwo więc mówić o życiu wiecznym, szukać filozoficznych i teologicznych dowodów, a nierzadko narażać się na zarzut ze strony słuchaczy, że „chce się ich szybko na tamten świat wyprowadzić”. Zadaniem pierwszych, jak i współczesnych chrześcijan, jest jednak głoszenie tego, co Bóg objawił. Dotyczy to również mówienia o tym, „czego ani oko nie widziało, ani ucho nie słyszało, ani serce człowieka nie zdołało pojąć, jak wielkie rzeczy przygotował Bóg tym, którzy Go miłują” (1 Kor 2,9).

Podjął się tego zadania Ks. dr Bogdan Kulik MSF, argumentując, dlaczego należy głosić rodzinom Ewangelię o życiu wiecznym, odpowiadając kiedy należy to czynić i wskazując kto do tego jest zobowiązany. Zwięzła, przejrzysta, klarownym językiem napisana książka, od pierwszych stron zyskująca zaciekawienie czytelnika sformułowaniem interesujących pytań dotyczących zagadnień niejednokrotnie uznawanych za temat „tabu”, została poprzedzona gruntownym studium biblijnym, analizą dokumentów Kościoła i prac wybitnych teologów, refleksją filozoficzną, interdyscyplinarnym ujęciem dociekań przez reprezentantów różnych nauk szczegółowych, a także sięgnięciem do wypowiedzi osób doświadczających śmierci bliskich przyjaciół i członków rodziny.

Epidemia wywołana przez koronawirusa, nadchodzące zewsząd informacje o licznych zachorowaniach, o ludziach, których funkcje życiowe podtrzymywane są przez respiratory, codzienne zestawienia dotyczące śmiertelności, sprawiają, że podjęty przez Autora temat z medycznego i społecznego punktu widzenia jest wyjątkowo aktualny. Różnorodne reakcje na widok przedstawionego w telewizji mnóstwa stojących na lodowisku trumien, leżących na ulicach ciał, opuszczonego przez personel domu pomocy społecznej, w którym na sąsiednich łóżkach leżą osoby chore i zmarłe, łez ludzi oplakujących swoich zmarłych, gorycz tych, którzy nie mogli dotrzeć na pogrzeb najbliższych, ukazują istotność i aktualność podjętego tematu także w aspekcie psychologicznym. Największe znaczenie ma jednak teologiczne uzasadnienie przedstawionego w książce zagadnienia. Refleksje w niej zawarte, mimo szczerego współodczuwania z ludźmi cierpiącymi z powodu śmierci najbliższych, a także nagłego i niespodziewanego odejścia tak wielu, chronią przed paraliżującym lękiem, załamaniem, paniką, depresją, pretensją, buntem, apostazją. Ksiądz dr Bogdan Kulik głoszący prawdę o śmierci człowieka, świadomy bólu psychicznego przeżywanego przez rodziców doświadczających śmierci dziecka i grzebiących jego zwłoki, w sposób niebywale łagodny prowadzi przez to, co po ludzku trudne, odkrywając bezmiar miłości Boga Stwórcy – Miłosiernego Ojca, który „tak umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne” (J 3,16). Chrystus bowiem nie przyszedł „po to, aby świat potępić, ale by świat zbawić” (J 12,47).

Prawda o życiu wiecznym mobilizuje do tego, by się do niego przygotować poprzez jak najlepiej przeżyte życie doczesne. Ksiądz dr Kulik z precyzją i dokładnością teologa-badacza przedstawia udokumentowane źródłowo treści dla ich praktycznego zastosowania przez wiernych zdążających do ostatecznego celu swej ziemskiej wędrówki. To cenne łączenie teorii z praktyką pastoralnego zaangażowania jest konkretną realizacją posługi duszpasterskiej przydatnej w pracy innych duszpasterzy i służącej pomocą w konkretnych problemach, niejasnościach i rozwikłaniu wątpliwości osób świeckich. Nowatorskim pomysłem Autora jest wskazanie na trzy sytuacje życiowe: formacja narzeczonych i małżonków, przygotowanie do chrztu świętego dziecka oraz duchowe i psychospołeczne wsparcie rodziny przeżywającej żałobę po śmierci dziecka w okresie pre- i postnatalnym, w których głoszenie Ewangelii o życiu wiecznym jest szczególnie potrzebne. Jedną z ról osób wstępujących w związek małżeński jest bowiem wzajemne wsparcie na drodze do świętości i ugruntowywanie postaw odnośnie do ostatecznego celu ich życia. Zadaniem rodziców, wśród wielu funkcji, jakie pełnią, jest również – jakże istotna – realizacja funkcji wychowawczej i religijnej. W przekazywaniu wartości nie może zabraknąć prawdy o życiu wiecznym, właściwie ukierunkowującej aktywności doczesnej i wspomagającej prawidłowe kształtowanie wszelkich interakcji społecznych. Przekaz ten sprzyja również formowaniu postaw prorodzinnych w całym społeczeństwie. Konkretną pomocą rodzicom przeżywającym śmierć własnego dziecka jest obwieszczenie prawdy o życiu, „które przemienia się, ale nie kończy”. Warto zapewnić, że dziecko zmarłe nie jest utracone i mimo faktycznie utraconej możliwości ubierania, karmienia, uściskania, zabawy,

ono nie przestaje istnieć i nadejdzie kiedyś czas spotkania. Katolikom powtarzającym w modlitwie *Wierzę w Boga, iż wierzą w „świętych obcowanie i żywot wieczny”*, warto przypominać znaczenie tych słów i pogłębiać ich rozumienie. Do realizacji tych celów okaże się również przydatna niniejsza książka. Jej wartością jest wymienienie konkretnych grup osób, których zadaniem jest głosić rodzinie prowadzącą do życia wiecznego Ewangelię zbawienia. To zadanie nie tylko księży, osób konsekrowanych, rodziców i krewnych, ale wszystkich uczniów Chrystusa. To istotny temat dla kleryków, a także świeckich studentów teologii, temat katechez szkolnych i przedmażeńskich, artykułów naukowych i popularnych, warsztatów formacyjnych dla różnych grup odnowy Kościoła, nauk rekolekcyjnych i przedchrzcielnych, zajęć doskonalenia zawodowego: nauczycieli, lekarzy, pielęgniarek, pracowników szpitali, urzędów stanu cywilnego, doradców życia rodzinnego, pracowników domów pogrzebowych, osób posługujących w kancelariach parafialnych, siostr zakonnych pracujących w domach opieki społecznej, wolontariuszy hospicjum. W tych wszystkich miejscach i tym wszystkim osobom może okazać się przydatna napisana przez ks. dr. Bogdana Kulika książka. Z wymienionych wyżej powodów teoretycznych i praktycznych, indywidualnych i społecznych, jej wydanie uważam za wysoce pożyteczne i uzasadnione.

Urszula Dudziak
Katedra Nauk o Rodzinie, Wydział Teologii
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II